## ԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ 2

1. ՝ ՝ ՝ Լետևյալ մոտավորությունների համար գտնել բացարձակ և հարաբերական սխալանքները, որոշել ստույգ իմաստալից թվանշանների քանակը.

- a. M = 3.141592, a = 3.14
- b. M = 1000000, a = 999996
- c. M = 0.000012, a = 0.000009
- $d. \quad M = 2.71828182, \quad a = 2.7182$
- e. M = 98350, a = 98000
- $f. \quad M = 0.000068, \ a = 0.00006$ 
  - 2. Տրված է, որ

$$\int_0^{1/2} e^{x^2} dx \approx 0.544987104184 = M:$$

Որոշել այն a մոտավորության ճշտությունը` իմաստալից ստույգ թվանշանների քանակը, որը ստացվում է ենթինտեգրալ  $f(x)=e^{x^2}$  ֆունկցիան դրա Թեյլորի վերլուծության առաջին հինգ անդամներով փոխարինելու արդյունքում։ Գծել f(x)-ի և փոխարինած ֆունկցիայի գրաֆիկները  $0 \le x \le 1/2$  հատվածում` նույն պատուհանում միևնույն առանցքների վրա և նույն պատուհանում` տարբեր առանցքների վրա։

- 3. Դիցուք դիտարկվում են իրար մոտավորապես հավասար երկու թվեր՝ p=3.1415957341, q=3.1415926536, որոնք ունեն տասնմեկ թվանշանի ճշտություն։  $\u2008$ անի խմաստալից ստույգ նիշ ունի տարբերությունը։ Մեկնաբանել ճշտության կորուստը։
  - 4. Տամեմափել

$$f(x) = x(\sqrt{x+1} - \sqrt{x}), \ g(x) = \frac{x}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}}$$

ֆունկցիաների համար f(500) և g(500) արժեքները, որոնք հաշվարկված են վեց թվանշանի և կյորագումների միջոցով։

- 5. Գրել script-ֆայլ, որը կհաշվի համակարգում մեքենայական էպսիլոնը։
- 6. Օգտագործելով երեք թվանշաններ և կլորացում՝ հաշվել հետևյալ գումարները.

$$a. \sum_{k=1}^{6} \frac{1}{3^k}$$
  $b. \sum_{k=1}^{6} \frac{1}{3^{7-k}}:$ 

7. ՝ համեմափել f(0.01) և P(0.01) արժեքները՝ օգփագործելով վեց թվանշան և կլորացումներ, որփեղ

$$f(x) = \frac{e^x - 1 - x}{x^2}, \qquad P(x) = \frac{1}{2} + \frac{x}{6} + \frac{x^2}{24}$$
:

- 8. Դիցուք  $P(x)=x^3-3x^2+3x-1$  և Q(x)=((x-3)x+3)x-1։ Օգտագործելով երեք թվանշաններ և կլորացումներ՝ հաշվել P(2.19) և Q(2.19) արժեքները և համեմատել իրական P(2.19)=Q(2.19)=1.685159 արժեքի հետ։
- 9. Երբեմն իմասփալից սփույգ թվանշանների կորուսփից կարելի է խուսափել, որոշ փոփոխություններ իրականացնելով ֆունկցիայի ներկայացման մեջ։ Գփնել համարժեք բանաձևեր հետևյալ ֆունկցիաների համար, որոնք կօգնեն խուսափել ճշփության կորսփից.
- a. ln(x+1) ln(x) մեծ x-երի համար
- b.  $\sqrt{x^2+1}-x$  մեծ x-երի համար
- c.  $cos^2(x)-sin^2(x)$  xpprox pi/4-ի համար
- 10. Դիցուք  $ax^2+bx+c=0$  դիտարկվող հավասարման համար  $a\neq 0,\ b^2-4ac>0$  ։ Երբ  $b^2\gg 4ac$  , ապա  $\sqrt{D}\approx |b|$ ։ Առաջարկել արմատների հաշվման հաջող բանաձևեր՝ խուսափելու համար արժեքով շատ մոտ թվերի հանման գործողությունից։ Այդ բանաձևերի հիման վրա գրել ծրագրային, կոդ, որը հաշվում է ներմուծված քառակուսային բազմանդամի արմատները և կիրառել այն հետևյալ բազմանդամների համար.
- $a. \quad x^2 1000.001x + 1 = 0,$
- $b. \quad x^2 10000.0001x + 1 = 0,,$
- $c. \quad x^2 100000.00001x + 1 = 0$
- $d. \quad x^2 1000000.000001x + 1 = 0:$ 
  - 11. Իրականացնել հետևյալ հաշվումները.

$$\int_0^{1/4} e^{x^2} dx \approx \int_0^{1/4} \left( 1 + x^2 + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^6}{3!} \right) dx = a :$$

2

Տաշվել բացարձակ և հարաբերական սխալանքները (իրական արժեքն է M=0.2553074606):